

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 Mars 1875, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4,
rörande hemortsrätt i Sverige, Danmark och Tyskland,
för främmande undersåter efter 5 års vistelse i ettdera
landet.*

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 88, har Herr *Lasse Jönsson* velat fästa Riksdagens uppmärksamhet å de betungande kostnader, som drabba åtskilliga af vårt lands kommuner, derigenom att personer, hvilka efter en längre tids vistelse i Danmark eller Tyskland hit återkomma, ofta befinna sig i fullkomlig brist på alla tillgångar och sålunda helt och hållet falla fattigvården till last. Det är dock icke ensamt underhållet efter hemkomsten, som förorsakar de dyra kostnaderna, utan också utgifter för hemforslingen, för uppehåll på olika orter under hemfärden och slutligen för invecklade och vidlyftiga rättegångar emellan kommunerna. Med anledning häraf, och då fattigvården redan i öfrigt flerstädes är särdeles betungande, hemställer motionären, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om inledande af underhandlingar mellan Sverige å ena samt ofvannämnda länder å andra sidan, i syfte att öfverenskommelse måtte träffas: "att när det ena landets innevånare under fem års tid oafbrutet vistats inom något af de andra, de skola der åtnjuta hemortsrätt, när de i följd af ålderdomssvaghet eller andra orsaker ej sjelfva kunna förskaffa sig sitt uppehälle," hvilken hemställan motionären inom Utskottet inskränkt derhän, att frågan endast skulle gälla Sverige och Danmark, med uteslutande af Tyskland.

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft.

Utskottet erkänner vigten af de skäl motionären för sin framställning anført. Att berörda slag af fattigvårdsutgifter hårdt drabba åtskilliga kommuner, kan icke nekas. Särskilda inför Utskottet framlagda handlingar visa, att dessa utgifter stundom gå till utomordentligt höga belopp. Att någon lättnad eller ersättning kunde beredas, synes derföre äfven Utskottet önskligt. Men å andra sidan anser sig Utskottet, när det är fråga om att af Kongl. Maj:t begära en åtgärd af den beskaffenhet, att underhandlingar med främmande land blifva nödvändiga, böra fästa ett noggrannt afseende på sannolikheten af den framgång, dessa underhandlingar skulle kunna röna. Och det synes då föga troligt, att ofvannämnda lands regeringar och folkrepresentationer, hvilkas yttranden i saken regeringarne lära inhemta, skola finnas villige att ingå på en sådan öfverenskommelse, som här blifvit ifrågasatt. Det är mindre troligt, ju mindre dessa land deraf skulle skörda någon fördel. Och de i de olika rikena väsendtligt olika bestämnelserna i hänseende till fattigvården gifva åt detta antagande ett ökadtt stöd. Dessa betänkligheter synas Utskottet fullt giltiga, äfven om området för förslaget, på sätt motionären inom Utskottet medgifvit, inskränkes till Sverige och Danmark.

Såsom i motionen blifvit anfördt, finnes redan nu en utväg till åtminstone någon ersättning för berörda kostnader genom det understöd, som i visst fall lemmas af staten, och det vöre särdeles önskligt, om för sådant ändamål större tillgångar bereddes; en fråga, hvars behandling dock ligger utom Utskottets befogenhet.

På grund af hvad ofvan blifvit anfördt, anser sig Utskottet böra tillstyrka:

att Herr Lasse Jönssons ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 Mars 1875.

På Utskottets vägnar:

A. W. STAAFF.

Reservation:

af Herr *Lasse Jönsson*: "Emot detta Utskottets beslut får jag härmed reservera mig. Inom Utskottet ändrade jag min motion derhän, att den deri föreslagna underdåniga skrifvelsen endast måtte afse förhållandet mellan Sverige å ena samt Danmark å andra sidan, och anser, att derefter min hemställan bort kunna vinna afseende. Utaf officiela handlingar, som jag inom Utskottet visat, synes, att under ett enda år icke mindre än 553 svenskar blifvit af polismyndigheterna i Köpenhamn afsända till Malmö. Att äfven framgent så kommer att ske, är uppenbart, då man tager i betraktande den stora mängd svenska arbetare, som finnas i Danmark, och att ingen der kan komma i åtnjutande af fattigvård, som ej är född inom försörjningsorten eller derstädes oafbrutet vistats i 15 år. Då deremot danskar, som blifvit svenske medborgare, efter ett års vistelse inom en kommun der hafva försörjningsrätt, så tyckes häruti ligga ett missförhållande, hvaruti rättelse är önskelig och behöflig. Af dessa och förut anförda skäl hemställer jag om bifall till motionen med den ofvan omnämnda förändring".
